

Modely supervize

Katedra SPSP, FSS MU, kurz SPR 811,
PhDr. Mirka Nečasová, PhD.

Určeno pouze pro interní potřebu

Je důležité, aby byl supervizor schopný:

1. určit, kde jsou hranice supervize (role, zacházení s mocí, odlišení supervize a terapie),
2. aby dokázal uzavírat jasné a oboustranně prodiskutované smlouvy (kontrakt)
3. aby si vytvořil vlastní rámec supervize, odpovídající prostředí, ve kterém pracuje (modely)

Cyklický model

Základní části kruhového modelu:

1. kontrakt
2. zaměření
3. prostor
4. most
5. shrnutí

1. Kontrakt

- základní pravidla
- hranice
- důvěryhodnost
- očekávání
- vztahy

2. Zaměření

Prezentace konkrétního materiálu nebo aspektu práce, na kterém chce supervidovaný se supervizorem pracovat – přijít s tímto materiálem je odpovědností supervidovaného

- Téma
- Cíl
- Prezentace tématu
- Přístup k věci
- Priority

2. Zaměření

□ Téma

- organizační, osobní motivace, úspěch při práci s klientem
- podchycení tématu

□ Cíl:

- chci supervizorovi říct o svém úspěchu s klientem
- chci, aby mě supervizor upozornil na určitá slepá místa, která mám při práci s tímto klientem

□ Prezentace tématu:

- nahrávky, písemné poznámky, kreativní způsoby – kresba, hraní rolí,
- důležité jsou i informace o kontextu

2. Zaměření

Přístup k věci - typ intervence supervizora
(pozn. projeví se spíše v dalších fázích):

□ **autoritativní:**

- předpisující
- podávající informace (informativní, didaktické)
- konfrontační (zpochybňující, problematizující)

□ **facilitativní:**

- přinášející katarzi (uvolňující napětí)
- podporující (potvrzení, souhlas, uznání)
- katalytický (napomáhající procesu)

2. Zaměření

□ **Priority:** může se stát, že je někdy potřeba, aby supervizor určil pro sezení jinou prioritu než s jakou přišel supervidovaný. Příklad:

- supervidovanému se při práci s klientem vnucuje nevědomý osobní problém
- zkušenost nebo nedokončená práce v rámci jiného případu má vliv na tento případ
- nepojmenovaná záležitost týkající se hranic

Závěr:

- mít jasno o tématu a centru zájmu pro další fázi

3. Prostor

Stěžejní je spolupráce. V této chvíli je zvoleno zaměření, supervizor i supervidovaný se mohou uvolnit v prostoru, který se před nimi otevřel, což vede k objevu nových možností; působí zde:

- přenos – A se chová k B, jakoby byl C
- protipřenos – vlastní psychologický materiál supervizora nebo supervidovaného se objevuje v reakci na supervidovaného nebo klienta
- paralelní procesy – v supervizi se objevují stejné mechanismy a jevy jako se objevují v práci s klientem

3. Prostor

- Spolupráce
- Pátrání
- Výzva
- Zastavení
- Potvrzení

3. Prostor

- **Pátrání:** po představách, pocitech, asociacích
- **Výzva:** konfrontační intervence, supervizor musí navodit pocit bezpečného prostředí, aby byl výsledkem rozvoj
 1. výzva potvrzením vlastního hodnocení supervidovaného
 2. zdůraznění potřeby opravdu klientovi naslouchat – být na straně zájmů klienta
 3. zaměření na chování supervidovaného – metoda obrácených rolí
 4. zaměření na očekávání a předpoklady supervidovaného

3. Prostor

- Zastavení: u nevědomých procesů, úzkosti...
- Potvrzení:
 - že supervidovaný dělá dobrou a potřebnou práci

Závěr:

- V prostoru je povoleno nevědět, nemít odpovědi a hledat. Jde o tvořivou oblast.

4. Most

Jde o aplikační fázi. Nápady, možnosti, způsoby a přístupy rozpoznané v prostoru je třeba přenést zpět do reality práce s klientem. Poučení, které vyplynulo ze supervize je použito ve vztahu k práci supervidovaného s klientem.

- Zklidnění
- Poskytování informací
- Stanovení cílů
- Plánování aktivit
- Klientova perspektiva

4. Most

■ Zklidnění:

Jak mohou být nové myšlenky užitečné při práci s klientem? otázky:

- Jak to, o čem jsme hovořili, budete řešit?
- Jakého hlubšího vhledu jsme dosáhli?
- Co může napomoci změně?
- Co můžete zkusit použít?
- Zůstalo něco nedokončené? Je tu něco, co jsme nedokončili?

4. Most

- **Poskytování informací:** využití nových nápadů často vyžaduje doplnění informací:
 - doporučení, kde informace získat
 - reference – doporučení literatury
 - seznámení se s novou technikou nebo způsobem intervence
 - hraní rolí

4. Most

□ Stanovení cílů:

- cíle v práci supervidovaného s klientem
- studijní a seberozvojové cíle

□ Plánování aktivit vedoucích k cíli

□ Klientova perspektiva: jaký vliv bude mít strategie naplánovaná pro práci supervidovaného s klientem na klienta

Závěr:

- Most se zaměřuje na přenesení uvědomění z předchozích fází do praxe (klient a práci s ním)

5. Shrnutí

Reflexe kvality a efektivity společné práce při supervizi, závěr

- Zpětná vazba
- Uzemnění
- Společné vyhodnocení supervize
- Hodnocení supervidovaného
- Stanovení nové smlouvy

5. Shrnutí

□ Zpětná vazba:

- znamená poskytování a přijímání reakcí a poznámek s cílem zlepšit kvalitu a užitečnost supervize. Jde o oboustranný proces.
- týká se různých aspektů spolupráce

□ Vliv zpětné vazby na supervizní proces:

- posílení dobré praxe
- označení oblastí vhodných pro další rozvoj a slabých míst, kterým je třeba se více věnovat
- osvětlení „slepých míst“ a výzva k jejich prozkoumávání
- poznámky ke vzájemnému vztahu a vytvoření příležitostí pro zlepšení vzájemných vztahů
- povzbuzení vzájemnosti a kvalitní spolupráce (uvolnění potlačovaných pocitů)
- vyjasnění zmatků a nedorozumění, poskytování podpory a porozumění

5. Shrnutí

- Uzemnění
- Společné vyhodnocení supervize
- Hodnocení pokroku supervidovaného:
 - formativní průběžné hodnocení
 - souhrnné
- Stanovení nové smlouvy:
 - revize původního kontraktu, priority pro další setkávání, bere v úvahu vývoj supervidovaného i supervizora
 - na mikroúrovni (v rámci každého sezení) a na makroúrovni (vyjednávání další podoby supervize v kontraktu)